

I medfør af § 33 i Forretningsorden for Inatsisartut fremsætter Naalakkersuisut hermed følgende beslutningsforslag:

Forslag til Inatsisartutbeslutning om at Grønlands Selvstyre tilslutter sig Kongeriget Danmarks tiltrædelse af aftale om samarbejde om beredskab og bekæmpelse af marin olieforurening i Arktis

(Medlem af Naalakkersuisut for Erhverv og Råstoffer)

Begrundelse

Ved Arktisk Råds ministermøde i Nuuk i maj 2011 blev der nedsat en Task Force, der skulle udvikle en international aftale omhandlende beredskab og bekæmpelse af marin olieforurening i Arktis. Task Forcen har i løbet af 2011-2012 færdigforhandlet et udkast til en samarbejdsaftale. Samarbejdsaftalen blev underskrevet under Arktisk Råds ministermøde i Kiruna i maj 2013.

Naalakkersuisut fremsætter hermed forslag til Inatsisartutbeslutning om udtalelse vedrørende Grønlands Selvstyres indgåelse af aftalen.

Naalakkersuisut har under forhandlingsforløbet arbejdet for at inkludere ansvars- og kompensationsbestemmelser vedrørende oliespild i aftalen. Der kunne ikke findes konsensus for dette blandt de øvrige lande. Det lykkedes dog at få indsat princippet om ”forureneren betaler” i aftalens præambel.

Eftersom aftalen vedrører både hjemtagne og ikke hjemtagne områder, har Naalakkersuisut under forhandlingsforløbet arbejdet for, at Grønland (og Færøerne) eksplicit fremgår i aftalens første afsnit, hvor aftalens parter bliver oplistet, og for at aftalen skal skrives under af en repræsentant for Naalakkersuisut. Kongerigets delegation har arbejdet for følgende formulering; *“The Government of the Kingdom of Denmark, including the Government of Greenland and the Government of the Faroes”*. Der kunne ikke findes konsensus til denne formulering.

Aftalen kan i vid udstrækning betragtes som en regional implementering af den allerede eksisterende OPRC konvention (”International Convention on Oil Pollution Preparedness, Response and Co-operation”).

Aftalen gælder som udgangspunkt på aftaleparternes søterritorier, herunder den eksklusive økonomiske zone og kontinentalsoklen. Dog gælder visse af aftalens bestemmelser også i arktiske områder udenfor national jurisdiktion, dvs. i Polhavet. Det drejer sig om aftalens bestemmelser om indberetning af forurening (artikel 6), overvågning (artikel 7), assistance, koordination og samarbejde (artikel 8), kompensation ved assistance (artikel 10) og afholdelse af omkostninger (artikel 15).

Aftalen retter sig imod oliespild, som er opstået i eller truer havområder. Aftalen kan derfor berøre flere forskellige sektorer, f.eks. både olieforurening fra skibe, fra offshore olieaktiviteter og fra landbaserede aktiviteter. Aftalen forpligter landene til at overvåge egne nationale farvande samt nærliggende farvande, uden for national jurisdiktion. Denne overvågning skal løbende koordineres gennem bilaterale eller multilaterale aftaler for bedre at kunne imødegå grænseoverskridende olieforurening (artikel 7).

Hver stat skal desuden udvikle og opretholde et nationalt beredskab i samarbejde med relevante havne-, olie- og skibsindustrier for at kunne bekæmpe et eventuelt oliespild. Beredskabet kan være offentligt eller privat, men skal indeholde udstyr, træning, planlægning og en national koordination af relevante myndigheders indsats. Fokus skal rette sig mod de områder, hvor der er størst sandsynlighed for, at olieforurening kan forekomme og skal indeholde overvejelser om, hvorledes særlige økosystemer kan beskyttes (artikel 4).

De nationale beredskaber og beredskabsplaner skal løbende forbedres gennem informationsdeling blandt landene. Disse informationer tilstræbes ligeledes offentliggjort i det omfang national og international lov tillader det (artikel 12).

I tilfælde af et oliespild med efterfølgende forurening, skal det berørte land underrette de øvrige lande, som kan risikere at blive berørt af forureningen. Ved større spild underrettes alle medunderskrivere. (artikel 6)

Ved forurening kan et land anmode om assistance fra andre medunderskrivere, herunder om rådgivning, teknisk støtte, udstyr og/eller personale. Den logistiske koordinering af assistancen samt afholdelsen af alle udgifter forbundet hermed tilfalder alene den part, der anmodede om hjælp med mindre andet på forhånd er aftalt. (artiklerne 8, 9, 10).

Aftalen forpligter endvidere landene til at gennemføre fælles operationer og træning ud fra de praktiske problemstillinger som de respektive lande løbende løser. Disse operationer bør inkludere eventuelle relevante tredjeparter i planlægning og udførelse af fælles operationer og træning (artikel 13).

Aftalen introducerer nogle forpligtelser, som har økonomiske og administrative konsekvenser. Det drejer sig primært om miljøovervågning af havområder uden for national jurisdiktion. På nuværende tidspunkt vil disse forpligtelser høre ind under den danske regerings kompetenceområde og vil derfor ikke indebære økonomiske konsekvenser for Grønlands Selvstyre. Hvis Grønland skulle vælge at hjemtage dette område i fremtiden, vil aftalen betyde, at de økonomiske og administrative omkostninger forbundet med hjemtagelsen kan være højere. Aftalens bestemmelser herom er dog blødt formuleret, således at det i stor udstrækning vil være op til de enkelte lande at beslutte omfanget af overvågningen – og hermed omkostningerne.

I tilfælde af, at Grønlands Selvstyre anmoder om assistance fra en anden aftalepart, f.eks. Canada, til assistance med bekæmpelse af olieforurening, vil Grønlands Selvstyre ifølge aftalen skulle refundere Canadas udgifter forbundet hermed. Grønlands Selvstyre vil kun kunne anmode om assistance i forbindelse med hjemtagne områder, dvs. havmiljø indenfor 3 sømil samt råstofaktiviteter.

For så vidt angår råstofaktiviteter er det rettighedshavere til tilladelser meddelt efter råstofloven, som er ansvarlige for beredskab, bekæmpelse og oprydning af en eventuel olieforurening. I tilfælde af, at Grønland anmoder om assistance fra en aftalepart, f.eks. Canada, til assistance med bekæmpelse af olieforurening, vil Grønlands Selvstyre ifølge aftalen skulle refundere Canadas udgifter forbundet hermed. Selvstyret vil efterfølgende kunne kræve refusion af udgifterne fra den pågældende rettighedshaver i medfør af Grønlands råstoftilladelsessystem og de finansielle garantier, der er udstedt i forbindelse hermed.

Aftalens parter er ikke forpligtet til at anmode om assistance fra et andet land ifølge aftalen, og dette gælder således også for Selvstyret.

Naalakkersuisut indstiller, at Inatsisartut beslutter, at Grønlands Selvstyre tilslutter sig Kongeriget Danmarks tiltrædelse af aftale om samarbejde om beredskab og bekæmpelse af marin olieforurening i Arktis; ”AGREEMENT on Cooperation on Marine Oil Pollution Preparedness and Response in the Arctic”.

Med disse bemærkninger overlader jeg forslaget til Inatsisartuts velvillige behandling og henviser til det omdelte bilag.

Bilag:

- 1) AGREEMENT on Cooperation on Marine Oil Pollution Preparedness and Response in the Arctic
- 2) AFTALE vedrørende beredskab over for havolieforurening i Arktis
- 3) Resumé af samarbejdsaftale omkring oliespildbekæmpelse og beredskab i Arktis